

2013-03-01 07:27 CET

Debattartikel DN: Låt bildningen få större utrymme i public service

I debattartikeln "Låt bildningen få större utrymme i public service" i Dagens Nyheter i dag (2013-03-01) föreslår ett tjugotal ledande företrädare för utbildning och folkbildning, bibliotek och folkrörelser tillsammans med UR en kunskapsreform för att stärka utbildnings- och folkbildningsprogrammen för alla som vill lära.

Låt bildningen få större utrymme i public service

Öka UR:s andel. Public service verksamhet måste ständigt prövas och omprövas. Vi tror på ett fortsatt starkt SVT, men ser samtidigt behovet av en kunskapsreform där UR:s utbildnings- och folkbildningsarbete i radio, tv och på nätet stärks. På sikt bör en tiondel av public servicemedlen gå till detta uppdrag, skriver företrädare för utbildning och kultur.

Public service kunskapsutbud med satsningar på ungdomar och barn, nutidsdokumentärer, föreläsningar, folkbildning och utbildning bör stärkas. Tänk om det kunde bli mer av nyproducerade svenska barn- och ungdomsproduktioner med pedagogiska ambitioner. Tänk vilket stöd som skulle kunna ges till alla skolungdomar och studenter som behöver lära på nya sätt? Eller till de föräldrar som vill hjälpa sina barn genom skolan.

Tänk om landets alla skolbibliotekarier fick möjlighet att guida ungdomarna till mer relevant material på nätet. Undersökningar från Utbildningsradion, UR, visar att ungdomar har ett kaxigt, självsäkert och hungrigt medieanvändande, de är finsmakare som snabbt spottar ut det de inte vill ha.

Tänk om mer av den programutveckling, tablåläggning och marknadsföring som i dag ägnas underhållning satsades på unga med kunskapsbehov. Tänk

hur Kunskapskanalen skulle kunna utvecklas med nyproducerade svenska kunskapsdokumentärer från oberoende unga svenska filmare.

Just nu pågår en dramatisk omställning av den högre utbildningen i hela världen, när de stora universiteten gör sina föreläsningar fritt tillgängliga för alla. Tänk hur de svenska universiteten skulle kunna ta plats i Kunskapskanalen och på nätet med sina främsta föreläsare.

Tänk om public service kunde ta ett språng in i ett nytt förändrat medielandskap med delaktighet för tittare och lyssnare, där de svåra rättighetsfrågorna löstes med respekt för upphovsmännen men med publikens behov som ledstjärna?

UR fyller en allt större funktion för elever och studenter i hela utbildningsväsendet. Ytterst handlar det om allas rätt till kunskap på egna villkor. Rätten till kunskap är mångfasetterad, men en del består av fri tillgång i digital form till lärverktygen. Lärare och studenter planerar i dag mer och mer sin undervisning själva och skapar sitt eget undervisningsmaterial. Då är den växande kunskapsbank UR byggt upp genom åren, med tusentals fria program till nytta för hela samhället.

Tänk på den livaktiga verksamheten i landets alla folkhögskolor, studieförbund och bibliotek. Tänk hur folkbildningen över hela landet kunde speglas och utvecklas i ett samarbete med ett public serviceföretag som vill och kan lyssna.

Public servicekommittén, konstaterade att folkbildningen och UR har gemensamma historiska rötter och likartade mål. Folkbildningen har en unik kunskap om vad ungdomar och vuxna frivilligt väljer att lära sig mer om. Hos studieförbunden går årligen nära 700.000 människor, frivilligt och utifrån intresse, i studiecirkel varje år. 44 procent av svenskarna har besökt ett bibliotek det senaste året.

Ett ökat samarbete med folkbildningen och biblioteken med bas i UR:s Kunskapskanal kan innebära att public service når fler med sina produktioner, precis när och där de behövs i det livslånga lärandet.

För nationella och språkliga minoriteter liksom för personer med funktionsnedsättning är rättighetsperspektivet det centrala. Utgångspunkten

för programverksamheten bör vara de mänskliga rättigheterna. Det är inte funktionsnedsättningen eller minoritetstillhörigheten som ska stå i centrum. Rätten till identitet, rätten till sitt eget språk, rätten till det egna livet på lika villkor ska vara en del av programuppdraget till public service.

Kunskapsklyftor behöver överbryggas, läsförståelsen förstärkas. Demokrati, mänskliga rättigheter och tolerans är centralt inte minst för ungdomar i utbildning.

Tänk om public service hårda kärna fick bli lite större? Tänk om medborgarna kunde få bättre verktyg att fungera just som medborgare?

Tänk om?

Public service uppdrag och verksamhet måste ständigt prövas och omprövas. Dagens fördelning av resurserna mellan de tre PS-bolagen har sina rötter i 80-talets mediesituation, då det varken fanns internet eller kommersiell konkurrens. Den gör att UR:s budget i dag ligger i nivå med kostnaderna för en melodifestival.

Nu tror ingen av oss på att UR ska tiodubbla sin budget till SVT:s nivå. UR:s styrka och unika ställning ligger i att fokusera på utbildningsuppdraget, flermedialt i radio, tv och på nätet. UR är inte bra på sport, nyheter, stora tv-dramaserier eller underhållning.

Vi tror dessutom att public service behöver ett brett uppdrag för att behålla och stärka sin folkliga legitimitet. Public service ska innehålla allt från utbildningsprogram, opera och allvarlig drama till storlagna melodifestivaler. De som betalar radio- och tv-avgiften har dessutom rätt att få ta del av de stora internationella sportevenemangen utan att behöva betala extra. Ett brett utbud, som lockar en stor publik gynnar också det nischade utbudet för mindre publikgrupper.

Därför tror vi på ett fortsatt starkt SVT. Men vi tror samtidigt på en kunskapsreform för public service. Vi tror på att man långsamt under den kommande tillståndsperioden bör stärka UR:s uppdrag.

Vårt förslag är helt enkelt en tiondel till kunskap, genom att UR:s budget förstärks med tio procent per år under den kommande tillståndsperioden,

med målet att landa i ungefär en tiondel av anslagsmedlen till public service. Det ger folkbildnings- och utbildningsutbudet en chans att växa kontrollerat i rimlig takt, utan att man därmed hotar eller utarmar det breda utbudet. Det är att växa från en låg till en rimlig nivå.

Därmed skulle svensk public service kunna reformeras på ett sätt som stärker hela utbildningsväsendet och det livslånga lärandet. Det skulle dessutom kunna öppna för nydanande och generösa upphovsrättsliga lösningar.

Kunskap i public service kan ge nytta till alla i ett bättre samhälle.

Tänk om!

Peter Becker, ordförande Stiftelsen DIU Datorn i Utbildningen, koordinator Framtidens lärande

Mats Ericson, ordförande Sveriges Universitetslärarförbund

Per Eriksson, rektor Lunds Universitet

Erik Fichtelius, vd UR

Metta Fjellner, förbundsordförande Lärarnas Riksförbund

Mattias Hallberg, ordförande Sveriges Elevkårer

Gunilla Herdenberg, riksbibliotekarie

Kent Johansson, ordförande RIO, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation

Domino Kai, Sveriges Internationella Roma Filmfestival

Felix König, ordförande LSU Sveriges Ungdomsorganisationer

Karin Linder, förbundsordförande DIK – akademikerfacket för kultur och kommunikation

Inga Lundén, ordförande Svensk Biblioteksörening

Matz Nilsson, ordförande Sveriges Skolledarförbund

Annelie Roswall Ljunggren, generalsekreterare Folkbildningsförbundet

Eva-Lis Sirén, ordförande Lärarförbundet

Susanne Sznajderman-Rytz, ordförande Sveriges Jiddischförbund

Anders Söderholm, rektor Mittuniversitetet

Agnetha Vikenger, ordförande Lika Unika, federationen mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Voitto Visuri, ordförande Sverigefinska Riksförbundet

Tore Hjort, förbundsordförande Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset

Annika Nilsson, ordförande Folkbildningsförbundet

OM UR

UR är en digital kanal för kunskap och lärande med uppgift att bredda, förstärka och komplettera andras utbildningsinsatser. Sveriges Utbildningsradio, UR är ett oberoende och självständigt public service-bolag som genom kunskap vill bidra till samhället.

www.ur.se

Kontaktpersoner

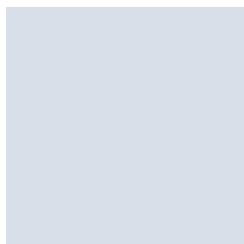
Karoline Malitzki

Presskontakt

Pressansvarig

karoline.malitzki@ur.se

08-784 42 72

Inhouse

Presskontakt

Stillbilder

inhouse@ur.se

08-784 40 00